

Artikel til Kultur & Fritid, nr. 4. 2011..

Det gode liv i landområderne

7 store landkommuner vil udvikle bogbussen og sætte skub i landsbyerne.

- *Legende børn ved stranden får besøg af bogbussen, som har materialer med om strandaktiviteter, flora og fauna, tidsskrifter og musik.*
- *Fabriksarbejdere får besøg af bogbussen i en frokostpause og får tilbudt målrettede IT kurser om eftermiddagen i arbejdstiden.*
- *Eller bogbussen tropper op på en markedsplads og laver litterære og musikkonkurrencer for børn i alle aldre og uddeler saftvand og frugt.*

Det er blot nogle af de udadvendte aktiviteter, som bibliotekerne i 7 større landkommuner har iværksat med udviklingsstøtte fra Styrelsen for Bibliotek og Medier i Danmark.

I mange kommuner har man de senere år foretaget kraftige nedskæringer på biblioteksområdet. Specielt bibliotekerne i landområderne har stået for skud, når lokale politikere har omprioriteret midlerne til især det sociale område. Således er der en generel tendens over hele Danmark: Bibliotekstilbudet bliver centraliseret i kommunens største by, de små biblioteksfilialer lukker, og i mange tilfælde bliver også bogbussen kørt permanent i garage.

I dag er der kun 31 bogbusser tilbage i Danmark. Det skyldes ofte, at bogbussen er let at få øje på som en sparemulighed i budgettet, men politikerne glemmer, at bogbussen ofte er det sidste kulturelle tilbud, der er tilbage i en landsby.

Fra udlån af bøger til brug af relationer

Formålet er at skabe nye relationer med udgangspunkt i biblioteksmedarbejdernes netværk og viden om de lokale områder. Fokus er at sætte mere gang i de lokale kulturaktiviteter og sørge for at relationer og aktiviteter også bliver i lokalområderne – efter at bogbussen er kørt.

I de kommuner, der er med i projektet, har man forpligtiget sig til at afprøve to nye ting omkring bogbussen i hvert af de to år, projektet kører. Ideerne kan kopieres i de andre kommuner, og dermed skabe grobund for, at busserne kan blive flittigt brugt, og at der kan blive skabt nye lokale aktiviteter.

Et af formålene er også, at de lokale projekter skal gøre politikerne opmærksomme på, at en bogbus medvirker til at skabe sammenhængskraft i lokalområdet, og at man med en bogbus er i stand til at opretholde en digital service til borgere med lav mobilitet, primært børn og ældre borgere.

Danske undersøgelser viser, at afstanden til bibliotekstilbudet betyder meget. Der er en øvre grænse for, hvor langt væk biblioteket må ligge, for at det bliver brugt. Nogle steder er ligger grænsen på 13 kilometer og andre steder på kun 5-6 kilometer. Ofte bliver bogbussen i mange landsbyer opfattet som det lokale mødested, fordi der ikke er andre steder tilbage at mødes.

Perspektiver i projektet

I fremtiden skal det mobile bibliotekstilbud tænkes meget bredere og et mobilt bibliotekstilbud er meget mere end bogudlån.

Det mobile bibliotek vil i fremtiden også være et sted, hvor man bliver skrevet op til fodboldtræning, et sted, hvorfra litteraturlæsekredsen starter, eller det sted, hvor man lærer, hvordan man får en digital signatur eller får undervisning i den elektroniske adgang til sin kommune og de offentlige services.

Og medarbejderne i et mobilt bibliotekstilbud er vidtfavnende og har mange kompetencer. Den vigtigste kompetence vil være evnen til at se nye aktiviteter og muligheder i de lokale landsbyer og evnen til at se potentialer i de borgere, man møder og igangsætte eller koordinere nye aktiviteter.

En ny udfordring for biblioteksmedarbejderne i de 7 kommuner er: Hvordan måler vi på disse nye aktiviteter? Hvordan synliggør vi alle de nye relationer, vi sætter i gang med udgangspunkt i det mobile bibliotek?

Det håber vi at finde svar på: Gennem systematisk videndeling, workshops, kurser og seminarer samt kompetenceudvikling af biblioteksmedarbejdere i løbet af det næste 1½ år, hvor udviklingsprojektet løber.

Hanne Marie Knudsen
Initiativtager og direktør i
Konsulentfirmaet Knudsen Syd
www.knudsensyd.dk

Bogbussen er tilstede, hvor folk er: Her på det årlige dyrskue i Aabenraa. (Foto: Maïke Albertsen Zwoch)

I fremtiden er der fokus på, hvilke aktiviteter sker der i den lokale landsby, når bogbussen er kørt? (Foto: Peter Holland)

Faktaboks:

Følgende biblioteker medvirker: Brønderslev, Skive, Esbjerg, Flensborg, Ringkøbing-Skjern, Vordingborg og Aabenraa. Alle 7 kommuner bliver ofte kaldt "Udkantskommuner", men vi opererer ikke med begrebet "udkant" i projektet. Vi taler i stedet om landområder og om at bidrage til det gode liv i landområderne. Vi vil finde ud af, hvordan man optimalt kan udnytte bogbussens ressourcer og stærke sider til at gøre livet endnu bedre for mennesker, der bor i landområderne.

Styrelsen for Bibliotek og Medier støtter projektet med ca. 1,2 millioner kr.

På en markedsplads bidrager bogbussen til festlighederne med små konkurrencer for børn og voksne (foto: Michael Schrøder)

